

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра української літератури**

Оксана КУЗЬМА, Мар'яна ВОТЬКАНИЧ

**УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС
(кінець ХІХ – початок ХХ ст.)**

Методичні вказівки до проведення практичних занять для
студентів спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.01 Філологія.
Українська мова та література
ОП «Українська мова та література. Літературна творчість.
Документознавство та інформаційна діяльність».

Ужгород 2023

Кузьма О. Ю., Вотьканич М. І. Український літературний процес (кінець ХІХ – початок ХХ ст.) : методичні вказівки до проведення практичних занять для студентів спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.01 Філологія. Українська мова та література ОП «Українська мова та література. Літературна творчість. Документознавство та інформаційна діяльність». Ужгород, 2023. 30 с.

Рецензент: Ференц Н. С. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури

Рекомендовано до друку вченою радою філологічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол №6 від 30 березня 2023 р.

Відповідальний за випуск: Кузьма О. Ю. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Програма навчальної дисципліни.....	6
Плани практичних занять.....	9
Комплекс контрольних питань до іспиту.....	22
Список художніх текстів для прочитання.....	25
Рекомендована література.....	27

ВСТУП

Методичний посібник укладено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни **«Український літературний процес»** (кінець XIX – початок XX ст.) для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.01 Філологія. Українська мова та література освітньої програми «Українська мова та література. Літературна творчість. Документознавство та інформаційна діяльність».

Метою вивчення навчальної дисципліни «Український літературний процес» (кінець XIX – початок XX ст.) є осмислення основних тенденцій розвитку українського письменства кінця XIX – початку XX століття; окреслення особливостей розвитку раннього українського модернізму з урахуванням досягнень новітнього українського літературознавства; прищеплення студентам навичок аналізу художніх текстів різних жанрів і стилів, життєвого і творчого шляху письменників вказаного періоду.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, теорії та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов науково-дослідницької діяльності.

Загальні компетентності:

- Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність проведення досліджень на належному науковому рівні.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

Професійні компетентності:

- Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.
- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
- Здатність використовувати сучасні наукові методи філологічних досліджень, добирати, аналізувати, систематизувати й синтезувати фактичний лінгвістичний, літературний матеріал; узагальнювати підсумки виконаного дослідження та формулювати його новизну; оформляти згідно з сучасними вимогами та презентувати результати наукового дослідження в усній чи письмовій формі, послуговуючись відповідним термінологічним апаратом.
- Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів та жанрів.
- Здатність використовувати у професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції

розвитку світового літературного процесу та української літератури.

Відповідно до освітньої програми «Українська мова та література. Літературна творчість. Документознавство та інформаційна діяльність» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких **програмних результатів навчання**:

- Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
- Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.
- Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.
- Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).
- Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.
- Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.
- Дотримуватися норм і правил академічної доброчесності.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Український літературний процес**» (кінець XIX – початок XX ст.):

- Уміння добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати, систематизувати й інтерпретувати її.
- Розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства.
- Знання й розуміння загальних властивостей літератури як мистецтва слова, закономірностей її розвитку, історії української літератури, а також вміння застосовувати ці знання в професійній діяльності.
- Вміння аналізувати й інтерпретувати твори української літератури кінця XIX – поч. XX ст. у зв'язку із творами зарубіжної літератури та усною народною творчістю; знати суспільно-історичні умови та ключові тенденції розвитку літератури означеного періоду.
- Здатність здійснювати літературознавчий аналіз художніх текстів української літератури доби раннього українського модернізму.
- Здатність здійснювати наукові дослідження, розробляти та презентувати проекти в галузі літературознавства з дотриманням норм академічної доброчесності

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. «Творчість І. Франка, Лесі Українки та розвиток української поезії кінця ХІХ – початку ХХ ст.»

Тема 1. Вступ. Кінець ХІХ – початок ХХ століття – доба модернізму в українській літературі Література, філософія, культурологія, суспільно-політичні реалії часу. Основні риси української літератури кінця ХІХ – початку ХХ ст.: інтенсивність пошуків нового художнього методу; стильове і жанрове розмаїття. Модернізм та нові течії в українській літературі означеного періоду: імпресіонізм, символізм, неоромантизм, неореалізм, неокласицизм, експресіонізм.

Тема 2. Життєвий і творчий шлях І. Франка (лірика й поеми, проза, драматургія). Біографія автора. Творча еволюція митця: від реалізму і натуралізму до модернізму. Структура Франкових поетичних збірок («З вершин і низин», «Зів'яле листя»), принципи їх укладання. Філософські поеми у доробку митця; поема «Мойсей» – вершина поетичної творчості І. Франка. Біблійні джерела поеми. Концепція провідництва.

Панорама життя різних верств галицького суспільства в прозі письменника. Новизна проблематики. Натуралізм та реалізм у творах 70-80-х років («бориславський» цикл). Романтизм повісті «Захар Беркут». Засоби та прийоми реалістичного психологізму. Поява нових рис у прозі 1890 – 1900 років. Розширення проблематики, поглиблення уваги до внутрішнього світу людини, з'ява прикмет лірико-імпресіоністичного («Сойчине крило»), символістичного письма («Терен в носі», «Як Юра Шикманюк брів Черемош»). І. Франко як попередник «нової школи» української прози.

«Украдене щастя» як перехідний етап від реалістичної народної драми 70-90 рр. до нової екзистенційної драми. Неоднозначність образів-характерів. Проблема екзистенційного вибору в драмі.

Тема 3. Життєва і творча доля Лесі Українки. Лірика й драматургія мисткині. Філософські та літературно-естетичні погляди мисткині. Збірки «На крилах пісень», «Думи і мрії», «Відгуки». Циклічність у структурі збірок. Принцип музичного поліфонізму.

Становлення філософсько-психологічної драматичної поеми в творчості Лесі Українки. Екзистенціальна проблематика її драм. Переосмислення біблійних та міфологічних сюжетів. Міфологічні та світові сюжети драматургії. Ідея національної свободи в системі філософських поглядів Лесі Українки.

Тема 4. Тенденції розвитку української поезії кінця ХІХ – початку ХХ ст. і творчість В. Самійленка. Мотиви і поетика ліричних віршів. І. Франко про В. Самійленка як «лірика-об'єктивіста». Медитативність і філософська заглибленість віршів поета. Національно-патріотичні мотиви лірики В. Самійленка. Гумористичні та сатиричні вірші. Їх зв'язок із лірикою. І. Франко, М. Зеров, М. Рильський про своєрідність гумору В. Самійленка. Ідейно-художні особливості поеми «Гея». Інтертекстуальність драми «Чураївна».

Тема 5. Явище раннього українського модернізму і творчість Миколи Вороного. Ліро-епічна поема «Євшан-зілля» як програмовий твір М. Вороного. Національно-патріотичний зміст поеми як підстава її замовчування в радянські часи. М. Вороний як поет-урбаніст. Культ краси

в ліриці поета. М. Вороний як співець кохання, радощів та страждань людини. Інтертекстуальність лірики поета.

Тема 6. Творчість Олександра Олеся в контексті становлення українського символізму. Неоромантичні та символістські тенденції світовідчування поета. Глибокий ліризм і задушевність його слова. Сугестивність. Органічне поєднання творчого дару митця: О. Олесь – громадянин, поет національного відродження України і О. Олесь – ніжний лірик, співець інтимного світу людської душі.

Тема 7. Поезія «Молодої музи». Лірика Б. Лепкого, В. Пачовського, П. Карманського.

Модуль 2. Розвиток української прози кінця XIX – початку XX ст.

Тема 1. Тенденції розвитку української прози кінця XIX – початку XX ст. Різноманітність напрямів і течій. Засвоєння здобутків європейської літератури. Поглиблення психологізму, збагачення літературної техніки. Явище синтезу мистецтв і широке застосування його в епічних формах. І. Франко про «стару» й «нову» школу в українській прозі. Зміни в реалізмі (зародження неореалізму) та поява модерних стильових течій. Розквіт новелістики. Оновлення великих епічних форм.

Тема 2. Творчість Михайла Коцюбинського. Імпресіонізм в українській прозі. М. Коцюбинський як майстер імпресіоністичного письма. Творча еволюція М. Коцюбинського. Ранні реалістичні твори. Розширення тематичних обріїв української прози. Пошуки нових шляхів у літературі в новелах кінця 1890-х – поч. 1900-х років. Поступове звільнення від описовості, надмірної деталізації розповіді, елементів етнографізму. Нові теми і новий типаж. Вишуканість і естетизм імпресіоністичних пейзажів у новелах. Принцип музичності (симфонізму), гра кольорів, динаміка руху.

Повістевий жанр у доробку М. Коцюбинського. Повість «Тіні забутих предків». Лірико-імпресіоністичний стиль та неоромантична ідея утвердження духовних цінностей, сили і краси людських почуттів.

Тема 3. Неоромантизм в українській прозі кінця XIX – поч. XX століття. Творчість Ольги Кобилянської. Нова проблематика, внесена в українську прозу ранніми повістями О. Кобилянської. Ідейно-художнє новаторство повісті «Царівна». Багатопроблемність повісті «Земля». Звернення О. Кобилянської до світу народних легенд і повір'їв. «В неділю рано зілля копала» – шедевр української неоромантичної прози. Народна пісня «Ой не ходи, Грицю, та й на вечорниці...» як основа сюжету повісті.

Новелістика О. Кобилянської – самобутнє явище новаторської української прози. Новела «Битва» – зразок лірико-імпресіоністичного письма, своєрідна лірична поема в прозі. Тема жіночої емансипації в новелах «Valse melancolique», «Impromptu phantasie» та ін.

Тема 4. Творчість В. Стефаника в контексті розвитку європейського експресіонізму. Два періоди творчості В. Стефаника. Художнє осмислення В. Стефаником власного шляху у житті й літературі в автобіографічних поезіях у прозі. Лаконізм, елементи драматизму, ліризм новел В. Стефаника в його своєрідному виявленні. Прийоми контрасту, поліфонізм, музична структура фрази, психологізація пейзажу. Особливості монологів та діалогів, мова жестів, рухів, міміка (видима мова почуттів).

Другий період творчості В. Стефаника. Тема війни, національно визвольних змагань українського народу. Ідея соборної України як центральна в творах цього періоду. В. Стефаник – майстер української і світової новели.

Тема 5. Проза Леся Мартовича та Осипа Маковея як майстрів реалістичного сатиричного оповідання. Прийоми сатири в оповіданнях Л. Мартовича «Стрибожий дарунок», «Віднайдений рукопис про руський край», «Іван Рило», «Булка», «Прощальний вечір» та ін.

Сатиричне спрямування новел О. Маковея «Казка про Невдоволеного Русина», «Як я продавав свої новели», «Як Шевченко шукав роботи» та ін.

Тема 6. Ліризм як типологічна ознака української прози кінця ХІХ – початку ХХ ст. і творчість Марка Черемшини. Книга новел «Карби». Два різновиди новел Марка Черемшини – суворо-реалістична з елементами імпресіонізму та лірико-імпресіоністична з широким використанням поезики гуцульського фольклору.

Тема 7. Проза Б. Лепкого та М. Яцкова. Поетика оповідань Б. Лепкого «Мишка», «Мотря» та ін. Проза М. Яцкова в контексті раннього українського модернізму.

Тема 8. С. Васильченко як майстер імпресіоністичної новели. Реалізм і неоромантизм у стильовій манері письменника. С. Васильченко – майстер безсюжетної настроєвої новели лірико-імпресіоністичного звучання. Розробка мотиву народної пісні в музично-сугестивній ліричній зарисовці «На хуторі». Тема загибелі таланту в умовах наймитського бідкування. Посмішка, жарт у новелах С. Васильченка про дітей. Синтез поезики реалізму, неоромантизму, імпресіонізму в творах С. Васильченка.

Тема 9. Володимир Винниченко – найвизначніша постать українського неореалізму. Мала проза письменника початку ХХ ст. («Раб краси», «Момент», «Талісман» та ін.) Відхід від застарілих стереотипів, описовості. Нова проблематика, новий типаж. Поетика контрасту. Твори В. Винниченка про дітей.

Новаторський характер драматургії митця («Чорна Пантера і Білий Медвідь», «Брехня» та ін.). Новизна змісту, гострота й сміливість постановки основних проблем людського буття. Розширення проблематики української драми. Драматургія В. Винниченка в контексті європейської «нової драми».

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття №1

Поезія І. Франка (2 год.)

1. Лірика І. Франка в критиці та літературознавстві.
2. Особливості композиції та мотиви поетичної книги «З вершин і низин» («De profundis. Гімн», цикли «Вольні сонети», «Тюремні сонети» та ін.).
3. Авторські передмови до першого і другого видань збірки «Зів'яле листя».
4. Жанрові особливості збірки як «ліричної драми». Композиційна єдність книги.
5. Психологічно-настроєві малюнки в «Першому жмутку».
6. Засоби народної пісенності в «Другому жмутку».
7. Трагізм віршів «Третього жмутку». Психологічна кульмінація та розв'язка «ліричної драми».
8. Висновки. Вплив поетичної школи Івана Франка на розвиток лірики початку ХХ ст.

Література

1. Жулинський М. «Як багато важить слово...». *Жулинський М. Українська література: творці і твори : учням, абітурієнтам, студентам, учителям.* Київ : Либідь, 2011.
2. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХ ст. : підручник : у 10 т. Київ : ВЦ «Академія», 2013. Т. 1.
3. Панченко В. Іван Франко. *Панченко В. Літературний ландшафт України. ХХ століття. 50 «слайдів».* Київ : Ярославів Вал, 2019.
4. Ткачук М. Лірика Івана Франка. Тернопіль – Київ, 2006.
5. Тихолоз Б. Ерос versus Танатос (філософський код «Зів'ялого листя») / Передм. Л.Сеника. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І.Франка, 2004. 89 с. URL: https://frankolive.files.wordpress.com/2016/04/tyholoz_eros-vs-thanatos.pdf
6. Сайт Франко: НАЖИВО/Franko: Live
URL:<https://frankolive.wordpress.com/>

Практичне заняття №2

Філософські поеми у доробку І. Франка (2 год.)

1. Переосмислення біблійного мотиву в поемі «Смерть Каїна».
2. Ідейно-художня своєрідність поеми «Великі роковини».
3. Джерела поеми «Мойсей» та шляхи їх творчого переосмислення.
4. Своєрідність композиції твору. Роль умовних образів, пейзажу, вставних епізодів, притч у розгортанні сюжету.
5. Засоби творення образу Мойсея. Конфлікт визначної особистості й маси.
6. «Мойсей» як другий «Заповіт» українському народові (Ю. Шерех).
7. Підсумки.

Література

1. Глеб О. В. Містичний аспект у поемі Івана Франка «Мойсей». *Питання літературознавства.* 2011. Вип. 82. С. 58–64. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pl_2011_82_10
2. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХ ст. : підручник : у 10 т. Київ : ВЦ «Академія», 2013. Т. 1.

3. Нахлік Є. Віражі Франкового духу. Світогляд. Ідеологія. Література. Київ: Наукова думка, 2019.
4. Роман Л., Каїзер І. Інтертекстуальні витoki поеми І. Франка «Мойсей». *Актуальні питання суспільних наук та історії медицини. Спільний українсько-румунський науковий журнал*. 2017. №3 (15). С. 122–125
URL: <http://dspace.bsmu.edu.ua/bitstream/123456789/14640/1/21.pdf>
5. Шерех Ю. Другий «Заповіт» української літератури. *Українське слово*. Київ, 1994. Кн. 3.
6. Сайт Франко: НАЖИВО/Franko: Live
URL: <https://frankolive.wordpress.com/>

Практичне заняття №3

Творча еволюція І. Франка-прозаїка (2 год.)

1. Соціальна проблематика ранньої прози І. Франка.
2. Бориславський цикл оповідань і повістей. «Ріпник» як зразок реалістичного оповідання. Композиція, прийоми характеротворення.
3. Філософізм «гуцульських оповідань» І. Франка «Як Юра Шикманюк брів Черемош» і «Терен в нозі».
4. Повість-новела «Сойчине крило» як зразок лірико-імпресіоністичного письма. Проблематика твору. Особливості жанру, композиції та нарації.
5. Роль І. Франка в оновленні української прози кінця ХІХ – поч. ХХ ст.

Література

1. Гірняк М. Діалогічність у структурі притчевих оповідань Івана Франка. *Українське літературознавство*. 2018. Випуск 83. С. 52–64. URL: <http://institutes.lnu.edu.ua/franko/wp-content/uploads/sites/7/2020/01/literaturoznavsno-83-1-52-64.pdf>
2. Дронь К. Міфологізм у художній прозі І. Франка (імагологічний аспект). Київ: Наукова думка, 2013.
3. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХ ст. : підручник : у 10 т. Київ : ВЦ «Академія», 2013. Т. 2.
4. Легкий М. Гуцульський триптих Франкової прози: специфіка моделювання художнього світу. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. 2015. Вип. 62. С. 3–12.
5. Петрів О. Іван Франко «Сойчине крило»: жанрова гетерогенність тексту твору. *Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної науки та прикладної науки: Матеріали V Всеукраїнського науково-практичного симпозіуму (м. Івано-Франківськ, 14 травня 2021 р.)*. Івано-Франківськ, 2021. С. 180–183.
6. Печарський А. «Сойчине крило» І. Франка – «Лист незнайомки» С. Цвайга: аналогії та психоаналітичні інтерпретації. *Слово і час*. 2017. № 11. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/sich_2017_11_11
7. Тихолоз Н. Казкотворчість І. Франка (генологічні аспекти). Львів, 2005.
8. Ткачук М. Жанрова структура прози Івана Франка (бориславський цикл та романи з життя інтелігенції). Тернопіль, 2003.
9. Сайт Франко: НАЖИВО/Franko: Live
URL: <https://frankolive.wordpress.com/>

Практичне заняття №4 **Лірика Лесі Українки (2 год.)**

1. Творчість Лесі Українки в критиці та літературознавстві.
2. Тема «miteць і світ» як центральна в художньому осмисленні Лесі Українки («Мрії», «Ритми», «Слово, чому ти не твердая криця...» та ін).
3. Тема України в ліриці Лесі Українки («Сльози-перли», «Невільничі пісні», «І ти колись боролась, мов Ізраїль...» та ін.).
4. Поетика інтимної лірики письменниці («Мелодії», «Квіток, квіток, як можна більше квітів...», «Твої листи завжди пахнуть зов'язаними трояндами...» та ін.).
5. Настроєво-пейзажна лірика Лесі Українки («Кримські спогади», «Талого снігу платочки сивенькі...» та ін).
6. Неоромантизм у творчості Лесі Українки. «Contra spem spero!» як поетичне кредо мисткині.

Література

1. Агеєва В. Поетеса зламу століть: Творчість Лесі Українки в постмодерній інтерпретації. Київ, 1999.
2. Донцов Д. Поетка українського Рісорджіменто (Леся Українка). *Українське слово*. Київ, 1994. Кн. I.
3. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст. : у 2 кн. : підручник / за ред. проф. О. Гнідан. Київ : Либідь, 2005. Кн. 1.
4. Зборовська Н. Моя Леся Українка. Тернопіль, 2002.
5. Кузьма О. Творчість Лесі Українки в літературознавчому дискурсі XXI століття. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія*. 2021. Вип. 1 (45). С. 542–548. URL: <http://visnyk-philology.uzhnu.edu.ua/article/view/246244>
6. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – початок XX ст. : підручник : у 10 т. Київ : ВЦ «Академія», 2013. Т. 1.
7. Мірошниченко Л. Леся Українка. Життя і тексти. Київ, 2011.
8. Моклиця М. В. Естетика Лесі Українки (контекст європейського модернізму) : монографія. Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2011.
9. Романов С. Передмова. *Українка Леся. Повне зібрання творів у 14 томах / упоряд. – Агеєва В., Громик Ю., Забужко О., Констанкевич І., Моклиця М., Романов С. Т. 5 : Поетичні твори. Ліро-епічні твори*. Луцьк, 2021. С. 17–58.
10. Українка Леся. Повне зібрання творів у 14 томах / упоряд. – Агеєва В., Громик Ю., Забужко О., Констанкевич І., Моклиця М., Романов С. Т. 5 : Поетичні твори. Ліро-епічні твори. Луцьк, 2021.
11. Чумак Т. «Не жаль мені, що я тебе кохаю...». *Дивослово*. 2021. №9–10. С. 15–20.

Практичне заняття №5 **Драматургія Лесі Українки (4 год.)**

1. Авторська інтерпретація біблійного міфу в драматичній поемі «Одержима».
2. Драматична поема «Бояриня»: національне й загальнолюдське в образах-характерах твору.

3. Драма «Камінний господар»: конфлікт, особливості композиції, образи-символи.
4. Драма «Лісова пісня» Лесі Українки: фольклорно-міфологічна основа твору.
5. Образна система та проблематика драми. Неоромантична концепція особистості у творі.
6. Підсумки. Драматургія Лесі Українки та її роль в оновленні українського письменства доби раннього українського модернізму.

Література

1. Азьомов В. «Лісова пісня» Лесі Українки: ораторія вітаїзму Буття чи лакримоза егоцентричної цивілізації. *Українська мова і література в школі*. 2021. №3 (156).
2. Гундорова Т. Леся Українка. Книги Сивілли. Харків: Vivat, 2023.
3. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст.: у 2 кн. : підручник / за ред. проф. О. Гнідан. Київ : Либідь, 2005. Кн. 1.
4. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – початок XX ст. : підручник : у 10 т. Київ : ВЦ «Академія», 2013. Т. 2.
5. Марко В. «Лісова пісня»: взаємодія цінностей. *Дивослово*. 2011. № 2.
6. Моклиця М. В. Естетика Лесі Українки (контекст європейського модернізму) : монографія. Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2011. 242 с.
7. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму : монографія. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2002.
8. Романов С. Леся Українка і Олександр Олесь: на порубіжжі часів, світів, ідентичностей : монографія. Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, науково-дослідний інститут Лесі Українки. Луцьк : Вежа-Друк, 2017.
9. Українка Леся. Повне зібрання творів у 14 томах / упоряд. – Агеєва В., Громик Ю., Забужко О., Констанкевич І., Моклиця М., Романов С. Т. 1, Т. 3, Т. 4. Луцьк, 2021. URL: <https://ubi.org.ua/uk/activity/zibrannya-tvoriv-lesi-ukra-nki-u-14-i-tomah>
10. Яструбецька Г. «Одержима» Лесі Українки крізь призму теорії експресіонізму. Слово і час. 2011. № 4. С. 20–27 URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/144109>

Практичне заняття №6

Творчість Володимира Самійленка (2 год.)

1. Творча манера В. Самійленка в оцінці критиків та літературознавців.
2. Громадянська, філософсько-медитативна, пейзажна лірика В. Самійленка («Україні», «Українська мова», «Вечірня пісня», «Людськість» та ін.).
3. Природа гумору в ліриці В. Самійленка («Горе поета», «Ельдорадо», «Сон», «На печі», «Патріота Іван» та ін.).
4. Сатирична поема «Гея»: суспільна та філософська проблематика твору. Відображення в поемі національної трагедії України.
5. Інтертекстуальність драми «Чураївна». Конфлікт, образи дійових осіб, проблема національного характеру в драмі.
6. Висновки.

Література

1. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – початок XX ст. : підручник : у 10 т. Київ : ВЦ «Академія», 2013. Т. 1.
2. Мартинюк М. І. Національна ідея в життєтворчості Володимира Самійленка : монографія. Луцьк: Твердиня, 2009. URL: <http://lpc-dspace.org.ua/handle/123456789/433>
3. Староста О. Концептосфера світу природи в ліриці В. Самійленка: космічний, планетарний та національний локуси. *Записки з українського мовознавства*. 2019. Вип. 2 (26). С. 67–77.
4. Староста О. Цикл «Елегії» В. Самійленка : на шляху від народництва до модернізму. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія*. 2019. Вип. 2 (42) С. 162–167.
5. Тиховська О., Лях Т. Народний гумор у сатиричній поезії Володимира Самійленка: лінгвокультурний аспект. *Лінгвістичні дослідження: зб. наук. пр. Харк. нац. пед. ун-ту імені Г. С. Сковороди / гол. ред. Н. В. Піддубна*. Харків, 2023. Вип. 59. С. 169–181.
6. Франко І. Володимир Самійленко. Проба характеристики. Франко І. Збір. творів. Київ, 1982. Т. 37.
7. Володимир Самійленко «Сивенький»: поет і патріот, лірик і сатирик / Велич особистості
URL: <https://www.youtube.com/watch?v=5AyhaB0s3ZY>

Практичне заняття №7

Поетична творчість Миколи Вороного (2 год.)

1. Світоглядні орієнтири та літературна програма М. Вороного. Поетична дискусія з І. Франком.
2. Національно-патріотичні мотиви лірики митця («На свято відкриття пам'ятника Іванові Котляревському», «За Україну», «Привид» та ін.).
3. Настрійно-пейзажна та інтимна поезія («Блакитна панна», «Інфанта», цикли «За брамою раю», «Разок намиста» та ін.).
4. Поема «Євшан-зілля» (джерела написання твору, символіка образів, тема національної пам'яті).
5. Висновки. Вплив Миколи Вороного на розвиток українського символізму.

Література

1. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст. : у 2 кн. : підручник / за ред. проф. О. Гнідан. Київ : Либідь, 2005. Кн. 2.
2. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – початок XX ст. : підручник : у 10 т. Київ : ВЦ «Академія», 2013. Т. 1.
3. Луцьок М. Поет краси страждання. Художня творчість Миколи Вороного. Київ : Колесо, 2008.
4. Осяк С. Поетичне кредо Миколи Вороного. *Збірник наукових праць молодих вчених Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*. 2018. Випуск 9. С. 82–83.
5. Сиротенко В. П., Суровцева Р. Ф. Формування модерністських напрямків у літературі кінця XIX–початку XX століття. *Історія української літератури XX сторіччя та методика її викладання: навчальний посібник*. Київ : Центр учбової літератури, 2021. С. 9–39.

6. Шульга Я. Микола Вороний як зачинатель українського модернізму. *Закарпатські філологічні студії*. 2022. Вип. 26. Т. 2. С. 245–247.
7. Життя і творчість Миколи Вороного / Всеукраїнська школа онлайн URL: <https://www.youtube.com/watch?v=wR1mKWC1I2s>
8. За що розстріляли чесного патріота Миколу Вороного / Велич особистості URL: <https://www.youtube.com/watch?v=dX2v91EY9SU>

Практичне заняття №8 **Творчість Олександра Олеся (2 год.)**

1. Неоромантизм і символізм у стильовій системі О. Олеся. Дискусії навколо творчого методу митця.
2. Мотиви національного відродження та боротьби за українську державність («Яка краса: відродження країни!..», «Ми не кинемо зброї своєї...», «Міцно і солодко...» та ін.).
3. Настроєва та пейзажна лірика О. Олеся («З журбою радість обнялась...», «Айстри», «Не беріть із зеленого луку верби...» та ін.).
4. Інтимна лірика О. Олеся («Чари ночі», «Ти знов прийшла...», «Так, як Данте любив Беатріче» та ін.).
5. Емігрантська лірика О. Олеся («Коли б я знав, що розлучусь з тобою...», «О, принесіть як не надію...», «О, недурно в скорботах ми плачемо...» та ін.).
6. Драматичний етюд «По дорозі в Казку»: проблема конфлікту визначної особистості й маси.
7. Підсумки. Розмаїття жанрових форм та синтез художніх стилів у поетичному доробку О. Олеся.

Література

1. Голомб Л. Три поети раннього українського модернізму. Олександр Олесь, Грицько Чупринка, Микола Філянський. Ужгород, 2011.
2. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст. : у 2 кн. : підручник / за ред. проф. О. Гнідан. Київ : Либідь, 2005. Кн. 2.
3. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – початок XX ст. : підручник : у 10 т. Київ : ВЦ «Академія», 2013. Т. 1.
4. Романов С. Леся Українка і Олександр Олесь: на порубіжжі часів, світів, ідентичностей : монографія. Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, науково-дослідний інститут Лесі Українки. Луцьк : Вежа-Друк, 2017.
5. Сиротенко В. П., Суровцева Р. Ф. Формування модерністських напрямків у літературі кінця XIX–початку XX століття. *Історія української літератури XX сторіччя та методика її викладання* : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2021. С. 9–39.
6. Олександр Олесь – творець нової поезії в Україні / Велич особистості URL: <https://www.youtube.com/watch?v=km8GqH7pE4E>
7. Степан Процюк. Олександр Олесь: поміж славою і забуттям URL: <https://www.youtube.com/watch?v=9U9cc01GII4>

Практичне заняття №9
Михайло Коцюбинський –
майстер імпресіоністичного письма (2 год.)

1. Формування імпресіоністичного стилю М. Коцюбинського («В путях шайтана», «На камені», «Цвіт яблуні»).
2. Новий герой української прози та засоби його зображення в новелі «Невідомий».
3. Філософсько-естетичні, соціальні та загальнолюдські проблеми в новелі «Intermezzo».
4. Лірико-імпресіоністична повість «Тіні забутих предків». Неоромантична концепція людини у творі. Міфологізм повісті.
5. Роль письменника в оновленні української прози.

Література

1. Агєєва В. Українська імпресіоністична проза. Михайло Коцюбинський, Григорій Косинка, Андрій Головка. Київ, 1994.
2. Денисюк І. Розвиток української малої прози XIX – поч. XX ст. Львів, 1999.
3. Жила С. Відкритий художній світ Михайла Коцюбинського. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2014. № 4. С. 9–15.
4. Калениченко Н. Проза М. Коцюбинського і суміжні види мистецтва. *Слово і час*. 2004. №6. С. 3–9.
5. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст. : у 2 кн. : підручник / за ред. проф. О. Гнідан. Київ : Либідь, 2005. Кн. 1.
6. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – початок XX ст. : підручник : у 10 т. Київ : ВЦ «Академія», 2013. Т. 2.
7. Привалова С. Особливості індивідуальної творчої манери письма Михайла Коцюбинського. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2014. № 7–8. С. 54–56. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ulvzsh_2014_7-8_14
8. Михайло Коцюбинський, імпресіоніст / Мистецький арсенал URL: <https://www.youtube.com/watch?v=NaGfrrljB7Y>
9. Михайло Коцюбинський. Українська література в іменах URL: <https://www.youtube.com/watch?v=DjoCYaQoNBM>
10. Степан Процюк. Михайло Коцюбинський URL: <https://www.youtube.com/watch?v=3g7M4Trczww>

Практичне заняття №10
Ольга Кобилянська: особливості новелістики (2 год.)

1. Творчість Ольги Кобилянської в оцінці критики.
2. Новела «Битва» як зразок «симфонічної» новели.
3. Проблема жіночої емансипації в новелі «Valse melancolique». Жанрові особливості твору як імпресіоністичної «музичної» новели.
4. «Impromtu phantasie»: естетизм, ідея аристократизму духу у творі.
5. Проблема духовної емансипації жінки в новелі «Некультурна».
6. Переосмислення народних вірувань в новелі «За готар».
7. Підсумки. Новий тип «європейської жінки» у малій прозі Ольги Кобилянської.

Література

1. Волошук Л. Інтермедіальність як прояв міжмистецької поліфонії у новелах Ольги Кобилянської. *Синопсис: текст, контекст, медіа*. 2017. № 1. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/stkm_2017_1_8
2. Гундорова Т. *Femina melancholica*. Стаття і культура в гендерній утопії Ольги Кобилянської. Київ: Критика, 2002.
3. Демченко І. Особливості поезики Ольги Кобилянської. Київ, 2000.
4. Євшан М. Ольга Кобилянська. *Євшан М. Критика. Літературознавство. Естетика*. Київ, 1998.
5. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст. : у 2 кн. : підручник / за ред. проф. О. Гнідан. Київ : Либідь, 2005. Кн. 1.
6. Кирилюк С. Ольга Кобилянська і світова література. Чернівці, 2002.
7. Кирилюк С. Поетика межі в українській прозі fin de siècle. *Сучасні проблеми мовознавства і літературознавства*. 2018. Вип. 23. Вип. С. 149–153. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/22384>
8. Кобилянська О. Зібрання творів : у 10 т. / Ольга Кобилянська; редкол.: В.І. Антофійчук (голова) та ін. Чернівці, 2013–2022.
9. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – початок XX ст. : підручник : у 10 т. Київ : ВЦ «Академія», 2013. Т. 2.
10. Моклиця М. Стильові домінанти творчості Ольги Кобилянської. *Слово і час*. 2012. №4. С. 50–61.
11. «Меланхолійний вальс» Кобилянської: ідилія дівочої дружби / Шалені авторки. О.Погинайко, В.Агеєва
URL: <https://www.youtube.com/watch?v=FmMI3vAkaHo>
12. Ольга Кобилянська – українська феміністка із шляхетної сім'ї / Велич особистості
URL: https://www.youtube.com/watch?v=zGF-Dvv3_kc
13. Ольга Кобилянська. Українська література в іменах
URL: <https://www.youtube.com/watch?v=wEXvA0q0t84>

Практичне заняття №11

Повісті в доробку Ольги Кобилянської (2 год.)

1. Повість «Земля» О. Кобилянської в рецепції сучасників мисткині.
2. Поетика символізму у творі. Засоби конструювання характерів .
3. Філософські, психологічні та морально-етичні проблеми твору.
4. «В неділю рано зілля копала» як зразок українського неоромантизму. Джерела написання твору: типологічний зріз.
5. Образна система повісті, проблематика, елементи імпресіонізму в тексті.
6. Роль Ольги Кобилянської в оновленні української прози доби fin de siècle.

Література

1. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст. : у 2 кн. : підручник / за ред. проф. О. Гнідан. Київ : Либідь, 2005. Кн. 1.
2. Гундорова Т. *Femina melancholica*. Стаття і культура в гендерній утопії Ольги Кобилянської. Київ: Критика, 2002.
3. Кирилюк С. Людина у світі і світ у людині: антропологія Ольги Кобилянської. *Науковий вісник Чернівецького національного*

- університету. *Слов'янська філологія*. 2013. Вип. 697–699. С. 101–107.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvchnusf_2013_697-699_21
- Кобилянська О. Зібрання творів : у 10 т. / Ольга Кобилянська; редкол.: В.І. Антофійчук (голова) та ін. Чернівці, 2013–2022.
  - Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – початок XX ст. : підручник : у 10 т. Київ : ВЦ «Академія», 2013. Т. 2.
  - Навчально-методичний посібник з курсу «Історія української літератури кінця XIX - початку XX століття» / за заг. ред. Г. Ф. Семенюка ; упоряд.: О. Романенко, Н. Янкова. Київ: Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філології, Каф. новіт. укр. літ., 2013.
  - Папіш В. А. Вияви нарцисизму в повісті О. Кобилянської "Земля". *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки*. 2015. Вип. 38. С. 271-274. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkrnu_fil_2015_38_65
  - Ольга Кобилянська – українська феміністка із шляхетної сім'ї / Велич особистості
URL: https://www.youtube.com/watch?v=zGF-Dvv3_kc
  - «Бути собі ціллю. Ольга Кобилянська» (документальний фільм)
URL: <https://www.youtube.com/watch?v=9ayMzXGDdbS>

Практичне заняття №12 **Творчість Леся Мартовича (2 год.)**

- Угруповання «Покутська трійця»: історія виникнення, представники.
- Життя, громадська діяльність та творчий шлях Леся Мартовича.
- Прийоми сатири в оповіданнях «Стрибожий дарунок», «Віднайдений рукопис про руський край» та ін.
- Політичний фейлетон «Іван Рило» як спосіб викриття пристосуванства.
- Сатиричні образи галицької інтелігенції («Булка», «Прощальний вечір»).
- Місце Леся Мартовича в літературному процесі кінця XIX – поч. XX ст.

Література

- Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст. : у 2 кн. : підручник / за ред. проф. О. Гнідан. Київ : Либідь, 2005. Кн. 1.
- Горак Р. Лесь Мартович. Львів: Априорі, 2021.
- Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – початок XX ст. : підручник : у 10 т. Київ : ВЦ «Академія», 2013. Т. 2.
- Лесь Мартович очима сучасників
URL: <https://zbruc.eu/node/47154>
- Піхманець Р. Із покутської книги буття. Засади творчого мислення Василя Стефаника, Марка Черемшини і Леся Мартовича : монографія. Київ : Темпора, 2012.
- Хочянівська І. В. Лесь Мартович крізь виміри часу. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*. Серія: Історія. 2017. Вип. 25. С. 66–73.

Практичне заняття №13
Експресіонізм як ключова ознака ідіостилю
Василя Стефаника (2 год.)

1. Два періоди прозописьма В. Стефаника. Причини творчої паузи.
2. Особливості художньої манери письменника. Реалізм та експресіонізм у новелах «Синя книжечка», «Сама-саміська», «Новина».
3. Тема еміграції в новелі «Камінний хрест»: драматизм конфлікту, емоційна загостреність зображуваного.
4. Ліризм та драматизм новели «Кленові листки».
5. Тема України та національно-визвольних змагань у новелах «Марія» й «Сини».
6. Підсумки: В. Стефаник – «абсолютний пан форми» (І. Франко).

Література

1. Василь Стефаник: наближення / за ред. С. Хороба. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2017.
2. Денисюк І. Розвиток української малої прози XIX – поч. XX ст. Львів, 1999.
3. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст. : у 2 кн. : підручник / за ред. проф. О. Гнідан. Київ : Либідь, 2005. Кн. 1.
4. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – початок XX ст. : підручник : у 10 т. Київ : ВЦ «Академія», 2013. Т. 2.
5. Піхманець Р. Із покутської книги буття. Засади творчого мислення Василя Стефаника, Марка Черемшини і Леся Мартовича : монографія. Київ : Темпора, 2012.
6. Рудик Л. Василь Стефаник «Камінний хрест». Трагедія переселення галицьких селян до Канади. Узагальнюючий зміст образу Івана Дідуха. Образи-символи в новелі. *Українська мова і література в школі*. 2021. №5 (158).
7. Терещук Г. 150-літній ювілей Василя Стефаника: радянській владі не вдалося «приручити» письменника *Радіо Свобода*. 14 травня 2021. URL:<https://www.radiosvoboda.org/a/stefanyk-modernist-tsenzura-holodomor/31253883.html>
8. Черненко О. Імпресіонізм та експресіонізм. *Українське слово*. Київ, 1994. Кн. 1.
9. Політичне та поетичне життя Василя Стефаника / Велич особистості URL:<https://www.youtube.com/watch?v=3olFRR66o8w>
10. Життя і творчість Василя Стефаника / Всеукраїнська школа онлайн <https://www.youtube.com/watch?v=8x6eQwzLFRM>
11. Степан Процюк. Василь Стефаник: між романтикою і трагізмом URL: <https://www.youtube.com/watch?v=N9IU0kcvbuA>

Практичне заняття №14
Творчість Марка Черемшини (2 год.)

1. Проза Марка Черемшини в оцінці критиків та літературознавців.
2. Реалістичні новели з життя гуцульського селянства («Святий Николай у гарті»).
3. Поетика лірико-імпресіоністичних новел «Зведениця», «Карби».

4. Трагедія війни в осмисленні Марка Черемшини («Село вигибає», «Перші стріли»).
5. Елементи гумору та драматизм ситуацій у новелах «Парубоцька справа», «За мачуху молоденьку».
6. Роль Марка Черемшини в розвитку малої прози кінця XIX – поч. XX ст.

Література

1. Бикова Т. Художній вияв «внутрішньої драми» Гуцульщини у творах західноукраїнських письменників кінця XIX — початку XX століття. *Науковий вісник МДУ імені В. О. Сухомлинського. Філологічні науки (літературознавство)*. 2015. №1(15). С. 13–18. URL:https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/28566/Bykova_13-18.pdf;jsessionid=5A14E8076818E808A9756AB9291A1042?sequence=1
2. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст. : у 2 кн. : підручник / за ред. проф. О. Гнідан. Київ : Либідь, 2005. Кн. 1.
3. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – початок XX ст. : підручник : у 10 т. Київ : ВЦ «Академія», 2013. Т. 2.
4. Лях Т. Екзистенційна проблема самотності у новелістиці Марка Черемшини. *Літературознавчі обрії*. Праці молодих учених. 2010. Вип. 17. С. 180–186.
5. Стеф'юк І. Марко Черемшина в етнодискурсі 29 вересня 2023. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=tc7yBVfmWwE>
6. Марко Черемшина. Покутський феномен URL: <https://www.youtube.com/watch?v=T0kZMfoTf4Q>

Практичне заняття №15

Лірико-імпресіоністична проза Степана Васильченка (2 год.)

1. Своєрідність стильової манери С. Васильченка.
2. Лірико-імпресіоністичні образки з життя українського села («На чужину», «На хуторі»).
3. Художня творчість С. Васильченка про дітей («Доц», «Свекор», «Басурмен»).
4. Тема нездійсненого кохання та засоби ліризму в новелі «Осінній ескіз».
5. Твори С. Васильченка в контексті розвитку імпресіоністичної української прози кінця XIX – поч. XX ст.

Література

1. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст. : у 2 кн. : підручник / за ред. проф. О. Гнідан. Київ : Либідь, 2005. Кн. 2.
2. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – початок XX ст. : підручник : у 10 т. Київ : ВЦ «Академія», 2013. Т. 2.
3. Васильченко С. Мужичський ангел. Оповідання, повість, п'єси / упор. Н. Шумило. Київ: Веселка, 2000.
4. Могила Ю. Народні джерела творчості Степана Васильченка. До питання жанрово-стильових особливостей художнього самовираження. Київ, 2019. URL: <http://ir.knutkt.edu.ua/bitstream/handle/123456789/579/%D0%92%D0>

[%90%D0%A1%D0%98%D0%9B%D0%AC%D0%A7%D0%95%D0%9D%D0%9A%D0%9E%20%D0%A1..pdf?sequence=1&isAllowed=y](#)

5. Семенюк Г. Фольклоризм драматичних творів та малої прози Степана Васильченка. *Studia Methodologica*. 2015. Вип. 41. С. 111–116. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/7220>
6. Турган О. Степан Васильченко: Життя і творчість. Запоріжжя, 2000.

Практичне заняття №16

Ідейно-художнє новаторство

малої прози В. Винниченка початку ХХ ст. (2 год).

1. Літературознавча рецепція творчості В. Винниченка.
2. Нова «Момент»: тема, проблематика, стильові та наративні особливості.
3. Неоромантичний конфлікт мрії й дійсності в новелі «Раб краси».
4. Тема духовного становлення людини в новелі «Талісман».
5. Психологізм творів В. Винниченка про дітей («Федько-халамидник», «Кумедія з Костем»). Роль художньої деталі.
6. Характер сміху в новелі «Малорос-європеєць».
7. Прозова спадщина В. Винниченка в контексті оновлення української літератури початку ХХ ст.

Література

1. Вотьканич М. Нова В. Винниченка «Момент»: інтермедіальне прочитання. *Grail of Science*. 2023. № 25. С. 264–269. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/49216>
2. Історія української літератури. Кінець ХІХ – початок ХХ ст. : у 2 кн. : підручник / за ред. проф. О. Гнідан. Київ : Либідь, 2005. Кн. 2.
3. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – початок ХХ ст. : підручник : у 10 т. Київ : ВЦ «Академія», 2013. Т. 2.
4. Панченко В. Володимир Винниченко: Парадокси долі і творчості. Київ, 2008.
5. Печарський А. Нарцисизм і трансформація особистості в житті і творчості В. Винниченка. *Слово і Час*. 2010. № 7. С. 3–14.
6. Степан Процюк. Нудист, невротик, пацифіст. Яким був Володимир Винниченко URL:<https://www.youtube.com/watch?v=dMjUF2Xn5uY>
7. Ірина Фаріон про Володимира Винниченка / Велич особистості URL: <https://www.youtube.com/watch?v=EIaNAHQQtvY>
8. Життя і творчість Володимира Винниченка / Всеукраїнська школа онлайн URL: <https://www.youtube.com/watch?v=NhDa5zywd6g>

Практичне заняття №17

Драматургія Володимира Винниченка (2 год.)

1. В. Винниченко як представник «нової драми» в українській літературі.
2. Проблеми етики й моралі в світлі концепції «чесності з собою» у драмі «Брехня».

3. Проблема влади мистецтва в драмі «Чорна Пантера і Білий Медвідь». Екзистенціальний дискурс твору.
4. Відображення трагедії української національної революції в драмі «Між двох сил».
5. Висновки. Місце драматичного доробку В. Винниченка в контексті європейської драматургії кінця XIX–поч. XX ст.

Література

1. Василенко І. Опозиція між мистецтвом і життям у драмі В. Винниченка «Чорна Пантера і Білий Ведмідь» та в романі Е. Золя «Творчість». *Літератури світу: поетика, ментальність і духовність*. 2013. Вип. 1. С. 75–84.
2. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст. : у 2 кн. : підручник / за ред. проф. О. Гнідан. Київ : Либідь, 2005. Кн. 2.
3. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – початок XX ст. : підручник : у 10 т. Київ : ВЦ «Академія», 2013. Т. 2.
4. Панченко В. Будинок з химерами. Кіровоград, 1998.
5. Фока М. Психологізм «нової драми» Г. Ібсена «Ляльковий дім» та В. Винниченка «Брехня»: порівняльний зріз. *Наукові записки Серія: Філологічні науки*. 2023. Вип. 1(204). С. 77–84 URL: <https://journals.cusu.in.ua/index.php/philology/article/view/73/63>
6. Хороб С. Драматичний конфлікт у п'єсах Володимира Винниченка. *Нариси з поетики української літератури кінця XIX – початку XX ст.* Івано-Франківськ, 2000.
7. «Закон» Винниченка: сурогатне материнство і помста / Шалені авторки. Ольга Погинайко і Віра Агеєва. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Yq9JeCRzfqk>

КОМПЛЕКС КОНТРОЛЬНИХ ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ

1. Напрями й течії в українській літературі кінця XIX – поч. XX ст.
2. Особливості раннього українського модернізму.
3. Імпресіонізм в українській літературі кінця XIX – поч. XX ст.: риси, представники.
4. Своєрідність раннього символізму в українській літературі кінця XIX – поч. XX ст.
5. Неоромантична течія в українській літературі кінця XIX – поч. XX ст.
6. Український експресіонізм як своєрідний вияв авангардизму в українській літературі кінця XIX – поч. XX ст.
7. Тенденції розвитку української поезії кінця XIX – поч. XX ст.
8. Тенденції розвитку української прози кінця XIX – поч. XX ст.
9. Головні етапи життя, громадської діяльності та творчого шляху І. Франка.
10. Еволюція світогляду І. Франка. Літературно-естетичні позиції письменника.
11. Збірка І. Франка «З вершин і низин» (основні мотиви, новаторство, композиційна структура книги).
12. Збірка І. Франка «Зів'яле листя» та її вплив на розвиток української лірики кінця XIX – поч. XX ст.
13. Тема провідництва в поемі І. Франка «Мойсей». Джерела поеми та шляхи їхнього переосмислення.
14. Проблематика поеми І. Франка «Мойсей». Засоби творення образу Мойсея.
15. Суспільно-філософська проблематика ліричного монологу І. Франка «Великі роковини». Тема сучасного й майбутнього України у творі.
16. Філософська поема І. Франка «Смерть Каїна» (проблематика, жанрові особливості, шляхи переосмислення джерел).
17. Поетика «гуцульських» оповідань І. Франка («Як Юра Шикманюк брів Черемош», «Терен в нозі»).
18. Історико-патріотична повість І. Франка «Захар Беркут». Тема провідництва, засоби творення образу ватажка.
19. Лірико-імпресіоністична повість-новела І. Франка «Сойчине крило». Місце твору в еволюції Франка-прозаїка.
20. Драма І. Франка «Украдене щастя» (джерела, характер конфлікту та композиція, образи головних героїв, проблематика).
21. Творчість І. Франка в критиці та літературознавстві.
22. Ідейно-художні особливості громадянської лірики Лесі Українки.
23. Особливості інтимної та пейзажної лірики Лесі Українки.
24. Джерела, суспільно-філософська проблематика та образи драматичної поеми Лесі Українки «Кассандра».
25. Драматична поема Лесі Українки «Бояриня» (джерела, характер конфлікту, композиція). Проблема національного характеру в драмі.
26. Драматична поема Лесі Українки «Оргія» (проблема митця «в країні неволі»).
27. Драматична поема Лесі Українки «Одержима» (джерела та шляхи їх творчого переосмислення).
28. Національно-визвольна ідея в драматичних поемах Лесі Українки «Вавилонський полон» та «На руїнах».
29. Проблема «митець і суспільство» в драматичній поемі Лесі Українки «У пущі».

30. Проблема свободи особистості в драмі Лесі Українки «Камінний господар». Літературні джерела та образи-характери драми.
31. Неоромантична концепція гармонії людини і світу в драмі-феєрії Лесі Українки «Лісова пісня». Міфологізм твору.
32. Оцінки творчості Лесі Українки в критиці та літературознавстві (праці І. Франка, Д. Донцова, М. Зерова, сучасні інтерпретації).
33. Новаторство гумористично-сатиричних віршів В. Самійленка.
34. Настрійно-пейзажна лірика В. Самійленка. Іван Франко про особливості творчої манери поета.
35. Проблематика та поетика сатиричної поеми В. Самійленка «Гея».
36. Драма В. Самійленка «Чураївна» (типологія сюжету, характер конфлікту, образи-персонажі).
37. Майстерність інтимної та пейзажної лірики О. Олеся.
38. Особливості громадянської лірики О. Олеся.
39. Життя і творчість М. Вороного.
40. Естетична програма М. Вороного. Особливості його національно-патріотичної лірики.
41. Інтимна лірика М. Вороного (цикли «Разок намиста» та «За брамою раю» та ін.).
42. Ідейно-художній особливості поеми «Євшан-зілля» М. Вороного.
43. «Молода муза» та її місце в українській літературі доби модернізму.
44. Зародження імпресіоністичного стилю в новелах М. Коцюбинського кінця XIX – початку XX ст. («У путях шайтана», «На камені», «Цвіт яблуні»).
45. «Intermezzo» М. Коцюбинського як зразок лірико-імпресіоністичної новели. Роль пейзажу в розв'язанні проблематики твору.
46. Психологічний імпресіонізм у новелах М. Коцюбинського («Він іде!», «Сміх», «Невідомий», «Сон»).
47. Новаторство стилю повісті М. Коцюбинського «Тіні забутих предків». Фольклорні джерела та міфологізм твору.
48. «Valse melancolique» О. Кобилянської як зразок «музичної» лірико-імпресіоністичної новели.
49. Феміністична проблематика новелістики О. Кобилянської («Valse melancolique», «Impromptu phantasie», «Некультурна»).
50. Сильові та композиційні особливості повісті О. Кобилянської «Земля». Засоби творення характерів, проблема влади землі у повісті.
51. Ідейно-художнє новаторство повісті О. Кобилянської «Царівна».
52. Неоромантизм повісті О. Кобилянської «В неділю рано зілля копала». Морально-етична проблематика твору.
53. Творчість О. Кобилянської в українській критиці (оцінки Лесі України, О. Маковея, І. Франка та ін.).
54. Феномен «покутської трійці».
55. Проблематика новели «Камінний хрест» В. Стефаника.
56. Новела В. Стефаника «Новина» як зразок новаторської психологічної прози поч. XX ст. Риси експресіонізму в новелі.
57. Екзистенціальна проблематика новели В. Стефаника «Сама-саміська».
58. Тема України в новелах другого періоду творчості В. Стефаника («Марія», «Сини»).
59. Питання про особливості творчої манери В. Стефаника в критиці та літературознавстві.

60. Збірка новел Марка Черемшини «Карби». Фольклоризм у творчості письменника. Особливості стилю.
61. Сатиричне прозописьмо Леся Мартовича: проблематика, поетика.
62. Життєвий і творчий шлях В. Винниченка.
63. Поетика малої прози В. Винниченка («Раб краси», «Момент», «Талісман»)
64. Своєрідність творів В. Винниченка про дітей («Федько-халамидник», «Кумедія з Костем»).
65. Сатирична спрямованість оповідання В. Винниченка «Малорос-європеєць».
66. Проблема «життя й мистецтво» в драмі В. Винниченка «Чорна Пантера і Білий Медвідь».
67. Проблеми етики та моралі в драмі В. Винниченка «Брехня».
68. Драма В. Винниченка «Між двох сил» як відгук на українську національну революцію. Характер конфлікту та образи драми.
69. Майстерність зображення дитячої психології в новелістиці С. Васильченка («Доц», «Свекор», «Басурмен» та ін.).
70. Творчість О. Маковея.
71. Особливості малої прози Б. Лепкого та М. Яцкова.
72. Тема «людина і природа» в творах Лесі Українки, М. Коцюбинського, О. Кобилянської.
73. Звеличення рідної мови в ліриці українських поетів кінця ХІХ – поч. ХХ ст.
74. Тема творчості та людини-митця в українській літературі кінця ХІХ – поч. ХХ ст.
75. Синтез мистецтв у творчості українських модерністів кінця ХІХ – поч. ХХ ст. (на прикладі творчості М. Коцюбинського, О. Кобилянської, В. Винниченка та ін.).

СПИСОК ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ ДЛЯ ПРОЧИТАННЯ

Іван ФРАНКО. «Не пора...», «Розвивайся ти, високий дубе...», збірки «З вершин і низин» («Гімн» («Замість пролога»), «Сікстинська мадонна» та ін.), «Зів'яле листя» («Ой ти, дівчино, з горіха зерня», «Чого являєшся мені...» та ін.), «Сідоглавому», «Декадент», «Притча про життя», «І знов рефлексії», «У долині село лежить», «Посвята Миколі Вороному», цикли «На старі теми», «Із книги Кааф»;

«Смерть Каїна», «Великі роковини», «Мойсей»;
«Ріпник», «Захар Беркут», «Сойчине крило», «Як Юра Шикманюк брів Черемош», «Терен в носі», «Легенда про вічне життя»;
«Украдене щастя».

Леся УКРАЇНКА. «Мрії», «Тиша морська», «Давня весна», «Хотіла б я піснею стати...», «Contra spem spero!», «Слово, чому ти не твердая криця...», «Мріє, не зрадь», «Стояла я і слухала весну...», «На столітній ювілей української літератури», «Ритми», «Сльози-перли», «Невільничі пісні», «Де тії струни...», «І ти колись боролась, мов Ізраїль...», «Зоряне небо», «Кримські спогади», «Талого снігу платочки сивенькіі...», «Мелодії», «Уста говорять: він навіки згинув...», «Квіток, квіток, як можна більше квітів...», «Королівна», «Твої листи завжди пахнуть зов'ялими трояндами...», «На мотив Міцкевича»;
«Одержима», «Вавилонський полон», «На руїнах», «У пущі», «Кассандра», «Бояриня», «Лісова пісня», «Камінний господар», «Орґія».

Володимир САМІЙЛЕНКО. «Українська мова», «Вечірня пісня», «Веселка», «Україні», «Людськість», «Не вмере поезія...», «Пригода», «Горе поета», «Ельдорадо», «На печі», «Патріота Іван», «Сон», «Герострат», «Найдорожча перлина», «На роковини смерті Шевченка», «Пісня про віщого Василя»;
«Гея»;
«Чураївна».

Олександр ОЛЕСЬ. «Заспів», «Україна в старовину», «Похід на Царгород», «Ярослав Мудрий» (із кн. «Княжа Україна»), «З журбою радість обнялась...», «Чари ночі», «Айстри», «Ти знов прийшла...», «Так, як Данте любив Беатріче», «Ми не кинемо зброї своєї...», «О слово рідне! Орле скутий!..», «Яка краса: відродження країни!..», «Міцно і солодко...», «Не беріть із зеленого луґу верби...», «Вона прийшла, як мрія довгождана...», «Десять літ», «О принесіть як не надію...», «О, недурно в скорботах ми плачемо...», «Коли б я знав, що розлучусь з тобою...»;
«По дорозі в Казку».

Микола ВОРОНИЙ. «Блакитна Панна», «Інфанта», «Осокорі», «Мандрівні елегії», «Vaе victis», «Легенда», «Мавзолей», «Краса!», «Credo», «Іванові Франкові. Відповідь на його Посланіє», «На свято відкриття пам'ятника Іванові Котляревському», «Привид», «Старе місто», «За Україну...», цикл «Разок намиста», цикл «За брамою раю»;
«Євшан-зілля».

Поети «Молодої музи»

Богдан ЛЕПКИЙ. «Журавлі», «Голос надії», «Ноктюрн», «Вона там є...».

Василь ПАЧОВСЬКИЙ. «Розсипані перли», «Я знов стрінув забуту...», «На мотив Гайне» («Ой не питайся, голубко...»), «Розгублені звізди...».

Петро КАРМАНСЬКИЙ. «Ой люлі, люлі, химерний смутку...», «Мати», «Бурлацька», «Заспів» (до зб. «Блудні огні»), «Емігранти».

Михайло КОЦЮБИНСЬКИЙ. «Хо», «В путах шайтана», «Дорогою ціною», «На камені», «Цвіт яблуни», «Що записано в книгу життя», «Він іде!», «Сміх», «Невідомий», «Intermezzo», «Сон»;
«Тіні забутих предків».

Ольга КОВИЛЯНСЬКА. «Битва», «Valse melancolique», «Impromptu phantasie», «Некультурна», «За готар»;
«Земля», «Царівна», «В неділю рано зілля копала».

Богдан ЛЕПКИЙ. «Мишка (Казка для дітей, для малих і великих)», «Гусій», «Іван Медвідь».

Михайло ЯЦКІВ. «Повернення», «Гермес Праксітеля».

Василь СТЕФАНІК. «Синя книжечка», «Камінний хрест», «Кленові листки», «Сама-саміська», «Новина», «Мое слово», «Вона-земля», «Діточа пригода», «Марія», «Сини».

Лесь МАРТОВИЧ. «Стрибожий дарунок», «Віднайдений рукопис про руський край», «Іван Рило», «Булка», «Прощальний вечір».

Марко ЧЕРЕМШИНА. «Карби», «Святий Николай у гарті», «Село вигибає», «Зведениця», «Перші стріли», «За мачуху молоденьку», «Парубоцька справа».

Осип МАКОВЕЙ. «Панотчик смачно попоїв», «Заплатив я податок кровавий», «Помер рекрут в непривітній столиці», «Сон», «Елегія», «Схід сонця», «Туга», «Привіт Україні», «Брати», «Полетів би я на Україну»;
«Казка про Невдоволеного Русина», «Як я продавав свої новели», «Як Шевченко шукав роботи».

Степан ВАСИЛЬЧЕНКО. «Мужицька арихметика», «На чужину», «Вечеря», «Дощ», «На хуторі», «Чайка» («Мати»), «Свекор», «Басурмен», «Осінній ескіз».

Володимир ВИННИЧЕНКО. «Момент», «Раб краси», «Малорос-європеєць», «Голод», «Талісман»; «Федько-халамидник», «Кумедія з Костем»;
«Брехня», «Чорна Пантера і Білий Медвідь», «Між двох сил».

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

• Основна:

1. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст.: У 2 кн.: Підручник / За ред. проф. О. Д. Гнідан. Київ: Либідь, 2005. Кн. 1. 624 с.; Київ: Либідь, 2006. Кн.2. 496 с.
2. Історія української літератури : у 12 т. / Національна академія наук України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Т. 7. Кн. 1 : література 80–90-х років XIX ст. / наук. ред. Л. Мороз ; загальна редакція видання В. Дончика. Київ : Наукова думка, 2020. 532 с.
3. Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – поч. ХХІ ст. У 10-ти т. Київ: ВЦ «Академія», 2013. Т. 1.: У пошуках іманентного сенсу. 512 с.; Т. 2.: У пошуках іманентного сенсу. 624 с.

• Допоміжна:

1. Антофійчук В. Євангельські образи в українській літературі ХХ століття. Чернівці, 2001.
2. Балла Е. Поетика лірики Василя Пачовського. Ужгород: Ліра, 2008.
3. Білик Н. Богдан Лепкий: Життя і діяльність. Тернопіль, 2001.
4. Вотьканич М. Новела В. Винниченка «Момент»: інтермедіальне прочитання. *Grail of Science*. 2023. № 25.
5. Голод Р. Іван Франко та літературні напрями кінця XIX – початку ХХ століття. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2005.
6. Голомб Л. Із спостережень над українською поезією XIX-XX століть. Ужгород: Гражда, 2005.
7. Голомб Л. Новаторські тенденції в українській літературі кінця XIX – перших десятиліть ХХ ст. Ужгород: Гражда, 2008.
8. Голомб Л. Три поети раннього українського модернізму: Олександр Олесь, Грицько Чупринка, Микола Філянський : монографія. Ужгород: Ліра, 2011.
9. Горак Р. Кров на чорній ріллі. Есе-біографія Василя Стефаника. Київ: Академія, 2010.
10. Гуменюк В. Проблеми поетики драматургії Володимира Винниченка. Сімферополь, 2001.
11. Гуменюк В. Шлях до «Одержимої»: Творче становлення Лесі Українки-драматурга. Сімферополь, 2002.
12. Гундорова Т. Франко не Каменяр. Франко і Каменяр. Київ, 2006.
13. Гундорова Т. *Femina melancholica*: Стаття і культура в ґендерній утопії Ольги Кобилянської. Київ, 2002.
14. Демська-Будзуляк Л. Драма свободи в модернізмі. Пророчі голоси драматургії Лесі Українки. Київ, 2009.
15. Демченко І. Особливості поетики Ольги Кобилянської. Київ, 2001.
16. Денисюк І. Розвиток української малої прози XIX – поч. ХХ ст. Львів, 1999.
17. Жулинський М. Він знав, «як много важить слово...». Київ: Видавничий центр «Просвіта», 2008.
18. Жулинський М. Українська література: творці і твори : учням, абітурієнтам, студентам, учителям. Київ : Либідь, 2011.
19. Зборовська Н. Моя Леся Українка. Тернопіль, 2002.
20. Іван Франко: дух, наука, думка, воля : матеріали Міжнародного наукового конгресу, присвяченого 150-річчю від дня народження Івана

- Франка (Львів, 27 вересня – 1 жовтня 2006 р.). Львів, 2008. Т. 1; 2010. Т. 2.
21. Ільницький М. У фокусі віддзеркалень. Статті. Портрети. Спогади. Львів, 2005.
  22. «Ім промовляти душа моя буде»: «Лісова пісня» Лесі Українки та її інтерпретації/ Упор. В. Агеєва Київ, 2002.
  23. Камінчук О. Художній дискурс української поезії кінця ХІХ – початку ХХ ст. Київ, 2009.
  24. Кирилюк С. Людина в чорно-білому «кадрі» прози Василя Стефаника. *Василь Стефаник: наближення* / За ред. Степана Хороба. Івано-Франківськ-Варшава: Місто НВ, 2017. (Видавничка серія Варшавського університету та Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Том ХVІІІ) (колективна монографія).
  25. Кирилюк С. Михайло Коцюбинський і Володимир Винниченко: біографіка творчих «ландшафтів». *Питання літературознавства: науковий збірник*/ гол. ред. О.В. Червінська. Чернівці: Чернівецький нац. у-т, 2016. Вип. 94.
  26. Кирилюк С. Поетика межі в українській прозі fin de siècle. *Сучасні проблеми мовознавства і літературознавства (збірник наукових праць)* / відп. ред. І.В.Сабадош. Ужгород, 2018. Вип. 23.
  27. Клим'юк Ю. Лірика Івана Франка як система жанрів. Чернівці, 2006.
  28. Кобилянська О. Зібрання творів: у 10 т. / Ольга Кобилянська ; редкол.: В.І. Антофійчук (голова) та ін. Чернівці, 2013–2022.
  29. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці : Золоті литаври, 2001.
  30. Лицар честі і краси. Микола Вороний у спогадах, листах і матеріалах. Київ: Рада, 2011.
  31. Малютіна Н. Українська драматургія кінця ХІХ – початку ХХ століття : аспекти родо-жанрової динаміки. Одеса, 2006.
  32. Масенко Л. У вавилонському полоні: Тема національної та соціальної неволі в драматургії Лесі Українки. *Українська мова та література*. 2000. Ч. 26-27.
  33. Мафтин Н. Неоромантична модель гуцульського дивосвіту (Про новелістику Марка Черемшини). *Слово і час*. 1999. № 6.
  34. Матвіїшин В. Український літературний європеїзм. Київ: Видавничий центр «Академія», 2009.
  35. Мельничук Я. На вечірньому прюзі. Ольга Кобилянська в останній період творчості (від 1914 р.). Чернівці, 2006.
  36. Мірошніченко Л. Леся Українка. Життя і тексти. Київ: Смолоскип, 2011.
  37. Мірошніченко Л. Над рукописами Лесі Українки: Нариси з психології творчості та текстології. Київ, 2001.
  38. Моренець В. Народництво – позитивізм – модернізм. *Слово і час*. 2000. № 1.
  39. Моренець В. Національні шляхи поетичного модерну першої половини ХХ ст.: Україна і Польща. Київ, 2002.
  40. Наливайко Д. Про співвідношення «декадансу», «модернізму», «авангардизму». *Слово і час*. 1997. № 11–12.
  41. Науменко Н. Символіка як стильова домінанта української новелістики кінця ХІХ – початку ХХ ст. Київ, 2005.
  42. Нахлік Є. Віражі Франкового духу. Світогляд. Ідеологія. Література. Київ: Наукова думка, 2019.

43. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. Київ, 1999.
44. Павлишин М. Ольга Кобилянська: прочитання. Київ : Акта, 2008.
45. Панченко В. Літературний ландшафт України. ХХ століття. 50 «слайдів». Київ : Ярославів Вал, 2019.
46. Панченко В. Володимир Винниченко: парадокси долі і творчості. Книга розвідок та мандрівок. Київ: Твім інтер, 2008.
47. Пастух Т. Поетичне мислення Івана Франка (за збіркою «Semper tigo»). Львів, 2003.
48. Погребенник В. Поети-«молодомузівці» та фольклор. *Слово і час*. 1990. № 9.
49. Погребенник В. Провісник самостійності і злуки (Образ України в ліриці Осипа Маковея). *Слово і час*. 1997. № 8.
50. «Покутська трійця» й літературний процес в Україні кінця ХІХ – початку ХХ століть (До 130-річчя від дня народження Василя Стефаника і Леся Мартовича). Дрогобич: Вимір, 2001.
51. Поліщук Я. І ката, і героя він любив... Михайло Коцюбинський. Літературний портрет. Київ: Академія, 2010.
52. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму. Івано-Франківськ, 2002.
53. Рудницький М. Від Мирного до Хвильового. Між ідеєю і формою. Що таке «Молода Муза»? Дрогобич: Відродження, 2009.
54. Салига Т. Франко Каменяр. Ужгород: Гражда, 2007.
55. Семків Р. Пригоди української літератури (від романтизму до постмодернізму). Київ : Темпора, 2023.
56. Скупейко Л. Міфопоетика «Лісової пісні» Лесі Українки. Київ, 2006.
57. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. Львів, 2002.
58. Староста О. Інтерпретація образу Т. Шевченка в ліриці В. Самійленка. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія*. 2016. № 2.
59. Староста О. Лірика Володимира Самійленка в науковій інтерпретації Лідії Голомб. *Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства : зб. наук. праць Ужгород*, 2018. Вип. 23.
60. Тихолоз Б. Психодрама Івана Франка в дзеркалі рефлексійної поезії. Львів: Львівський національний університет ім. І. Франка, 2005.
61. Тихолоз Б. Філософська лірика Івана Франка. Діалектика поетичної рефлексії. Львів, 2009.
62. Ткачук М. Наративні моделі українського письменства. Тернопіль, 2007.
63. Українка Леся. Повне академічне зібрання творів: у 14 томах. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021.
64. Хороб С. Слово – образ – форма: у пошуках художності (Літературознавчі статті і дослідження). Івано-Франківськ, 2000.
65. Хороб С. Українська модерна драма кінця ХІХ – початку ХХ століття (Неоромантизм, символізм, експресіонізм). Івано-Франківськ, 2002.
66. Шевченко. Франко. Стефаник: Матеріали Міжнародної наукової конференції. Івано-Франківськ, 2002.
67. Шумило Н. Під знаком національної самобутності. Київ, 2003.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0002324 – навчально-методичний посібник з курсу «Історія української літератури кінця XIX - початку XX століття» / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філології, Каф. новіт. укр. літ.; [за заг. ред. Г. Ф. Семенюка ; упоряд.: О. Романенко, Н. Янкова]. Київ, 2013. 339 с.;
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> – сайт Національної бібліотека України ім. В. І. Вернадського;
3. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/home.jsp?locale=uk> – електронний репозитарій ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;
4. <https://chtyvo.org.ua/search-google/> – сайт «Чтиво»;
5. <https://frankolive.wordpress.com/> – сайт Франко: НАЖИВО/Franko: Live (авторський проєкт Наталі і Богдана Тихолозів);
6. https://www.youtube.com/@Stepan_Protsiuk – канал С. Процюка «Письменник про письменників».